

La Catalunya immune al «procés»

El referèndum: una falsa sortida

Grup OEC, SCC

Barcelona, 20 d'Abril de 2017

- L'objectiu principal del grup **OEC de SCC** és desxifrar de manera entenedora aspectes de la realitat de Catalunya que incideixen en la seva situació política actual.
- En estudis anteriors s'han utilitzat dades de registre de vot¹ i més recentment dades d'enquesta². En aquest últim es constata el biaix a favor del secessionisme dels mitjans de comunicació dependents de la Generalitat de Catalunya.
- Ara utilitzem la informació de micro-dades del CEO per a posar en relleu una perspectiva que la Generalitat no ha mostrat i que creiem és fonamental per a entendre el que està passant a Catalunya.

¹ [Municipals 2015 i 27S, 2015](#)

² Enquesta de [GESOP per a SCC](#)

S'han utilitzat les següents variables que apareixen en les enquestes del CEO:

- Sentiment de pertinença.
- Llengua pròpia/Llengua habitual.
- Sentit del vot en un hipotètic referèndum d'independència.
- Veure notícies en TV3, C33 o 3/24 (canals dependents de la Generalitat) o bé altres opcions³.

³ De vegades s'ha abreujat, citant solament a TV3.

Variable Sentiment de pertinença

És la resposta que l'enquestat dóna a la pregunta del BOP del CEO:

- Amb quina de les següents frases se sent més identificat/ada? Em sento: només espanyol/a, més espanyol/a que català/ana, tan espanyol/a com català/ana, més català/ana que espanyol/a o només català/ana⁴

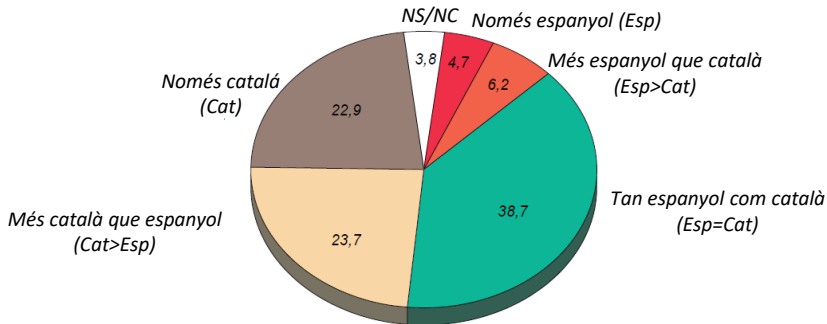

Figura 1. Diagrama pastís de la variable **Sentiment de pertinença** a tot Catalunya. Gràfic obtingut a partir de les microdades (n = 1500) del BOP del CEO, 2016/3.

⁴ Triar només una opció

Variable Llengua pròpia

És la resposta que l'enquestat dona a la pregunta del BOP del CEO:

- Pot indicar-me quina és la seva llengua? Ens referim a la llengua que vostè considera com a pròpia⁵

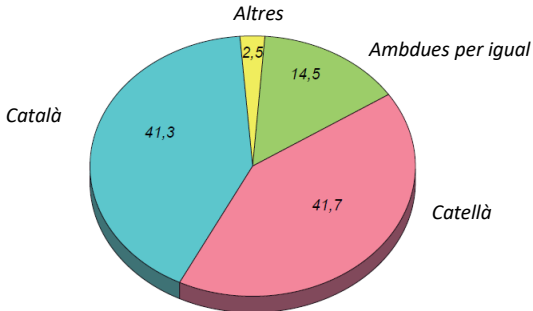

Figura 2. Diagrama pastís de la variable Llengua pròpia a tot Catalunya. Gràfic obtingut a partir de les microdades (n = 1500) del BOP del CEO, 2016/3.

La llengua segmenta la població de forma estructural (objectiva: ni modificable ni qualificable)

⁵ Triar sols una opció

Creuant aquestes variables veiem dues catalunyes molt diferents

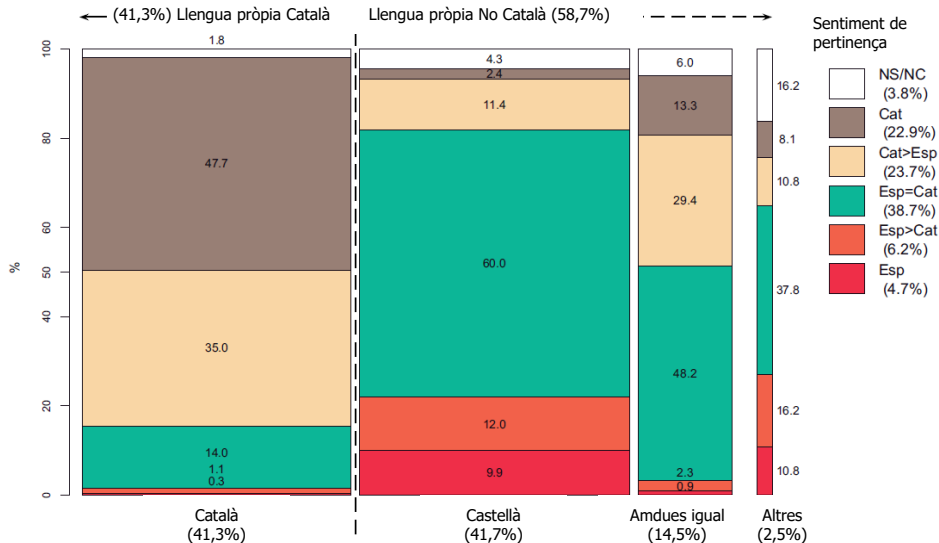

Figura 3. Gràfic de mosaic del Sentiment de pertinença segmentant per Llengua pròpia. Amplada de la barra proporcional al percentatge.

Gràfic obtingut a partir de les micro-dades (n = 1500) del BOP del CEO, 2016/3.

- El gràfic de mosaic anterior combina informació de dues variables: el Sentiment de pertinença i la Llengua pròpia.
- Els percentatges que apareixen a la nota de la dreta del gràfic coincideixen amb els percentatges del primer diagrama pastís referit a la variable Sentiment de pertinença (Figura 1).
- Els percentatges que apareixen al peu del gràfic coincideixen amb els percentatges del segon diagrama pastís referit a la variable Llengua habitual (Figura 2).
- Per a cada un dels segments definits per la variable Llengua pròpia el gràfic mostra les proporcions de les categories de la variable Sentiment de pertinença.

Dues catalunyes molt desiguals en Sentiment de pertinença

- Veiem que si bé en el segment de Llengua pròpia català el sentiment de pertinença dominant és el sentir només català (47,7%, color marró fosc) en el segment de Llengua pròpia castellana el grup dominant és el que se sent tan espanyol com català (60,0%, color verd).
- El mateix passa en el grup que considera pròpies Totes dues llengües i en la resta (48,2% i un 37,8%, color verd, respectivament).
- Es fa evident que en el Sentiment de pertinença hi ha dues catalunyes, una amb un sentiment espanyol molt arrelat, segurament al mateix nivell que en altres comunitats autònomes, i una altra on dit sentiment espanyol és menys fort.

Hi ha també dues catalunyes molt desiguals en vot separatista?

Dues catalunyes també molt desiguals en vot separatista

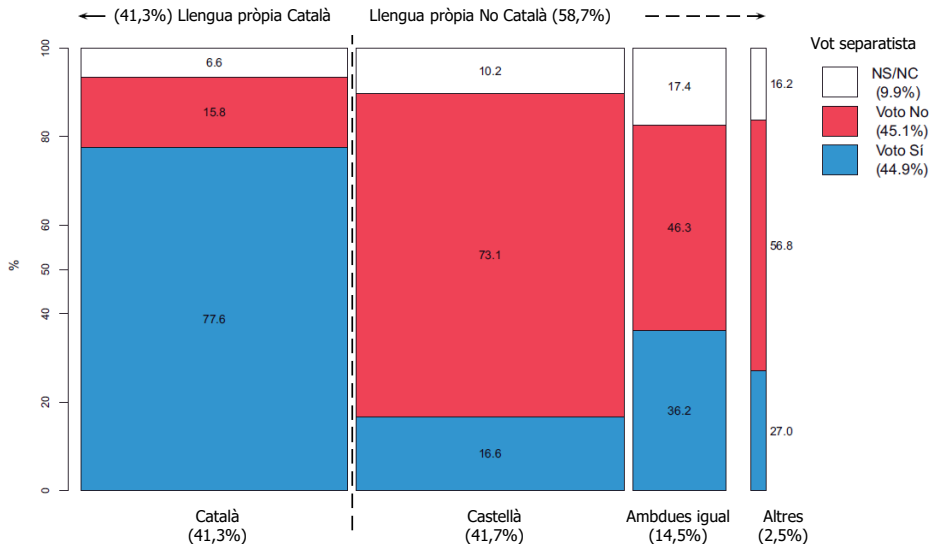

Figura 4. Gràfic de mosaic del **Vot separatista** segmentant per **Llengua pròpia**.

[Amplada de la barra proporcional al percentatge.](#)

Gràfic obtingut a partir de les micro-dades (n = 1500) del BOP del CEO, 2016/3.

Què passava fa deu anys?

- Fa deu anys, si bé els catalans havíem tingut governs nacionalistes, l'anomenat "Procés" com a tal no havia començat.
- En les enquestes del CEO no es preguntava amb una pregunta única i específica si es desitjava que Catalunya fos un estat independent.
- Afortunadament es preguntava sobre el Sentiments de pertinença, el que permet comparar els valors d'aquesta variable el 2006 en relació amb el 2016.

El Sentiment de pertinença fa deu anys

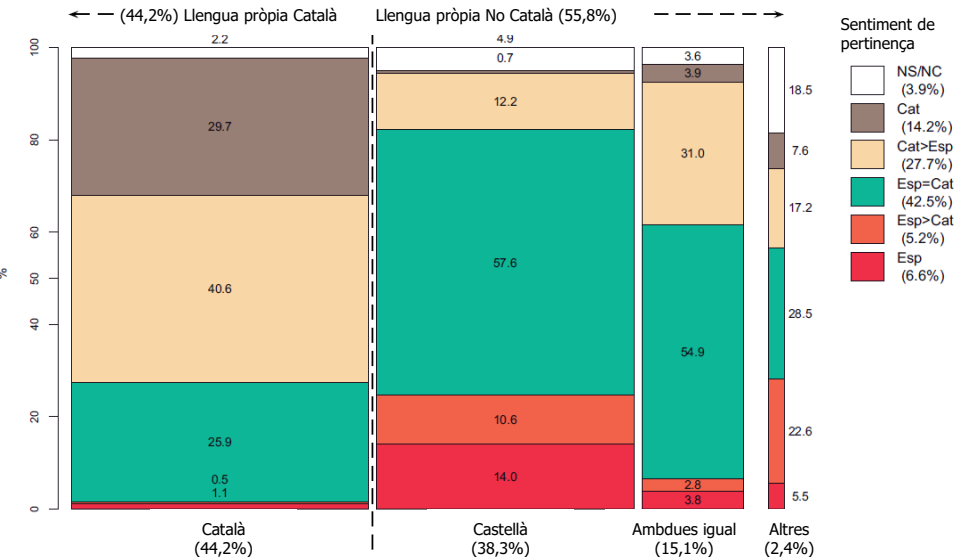

Figura 5. Gràfic de mosaic del Sentiment de pertinença segmentant per Llengua pròpia.

Amplada de la barra proporcional al percentatge.

Gràfic obtingut a partir de les micro-dades (n = 2100) del BOP del CEO, 2006/1.

Comparativa 2006 - 2016

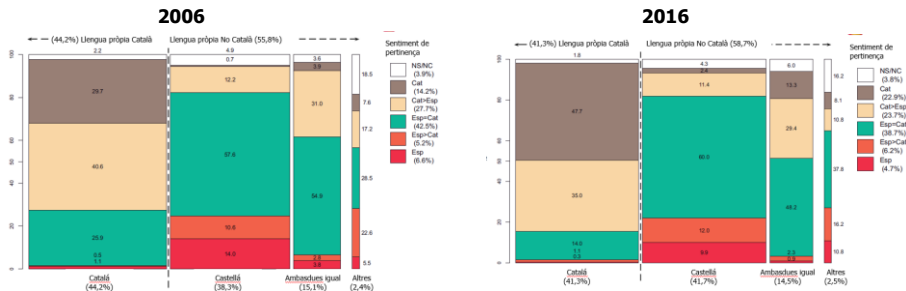

Figura 6. Sentiments de pertinença segmentats per Llengua pròpia, 2006 i 2016.

- Destaca que la Catalunya majoritària **Llengua pròpia No català** roman immune al "Procés", **sense canvis substancials** del 2006 al 2016.
- **Radicalització** en el segment de **Llengua pròpia català**, del 2006 al 2016 augmenta la proporció dels que **se senten només catalans**

- El "Procés" ha aconseguit radicalitzar només el Sentiment de pertinença d'un sector de Catalunya: el segment de Llengua pròpia català (no majoritari).
- És molt destacable, que el segment majoritari de Llengua pròpia no català s'hagi mantingut immune al "Procés".

Per què un segment estructural majoritari de la població catalana s'ha mantingut immune al "Procés"?

Hi ha algun factor alternatiu a la llengua que pugui explicar aquesta immunitat al "Procés"?

- Sorprèn que al segmentar per la llengua pròpia, **una variable en si mateixa neutre**, obtinguem una bretxa tan considerable entre dues catalunyes pel que fa al "Procés".
- En una enquesta recent⁶ va quedar de manifest que una **majoria** dels catalans creien que els **mitjans de comunicació públics autonòmics** (TV3, Catalunya ràdio, etc.) tenien **biaix favorable al "Procés"**. Podem veure aquest biaix en les dades del CEO? Hi ha diferència en actitud secessionista segons es vegin o no els informatius a TV3?

⁶ Enquesta de **GESOP** per a SCC.

Gran bretxa en Sentiment de pertinença al segmentar segons mitjans informatius

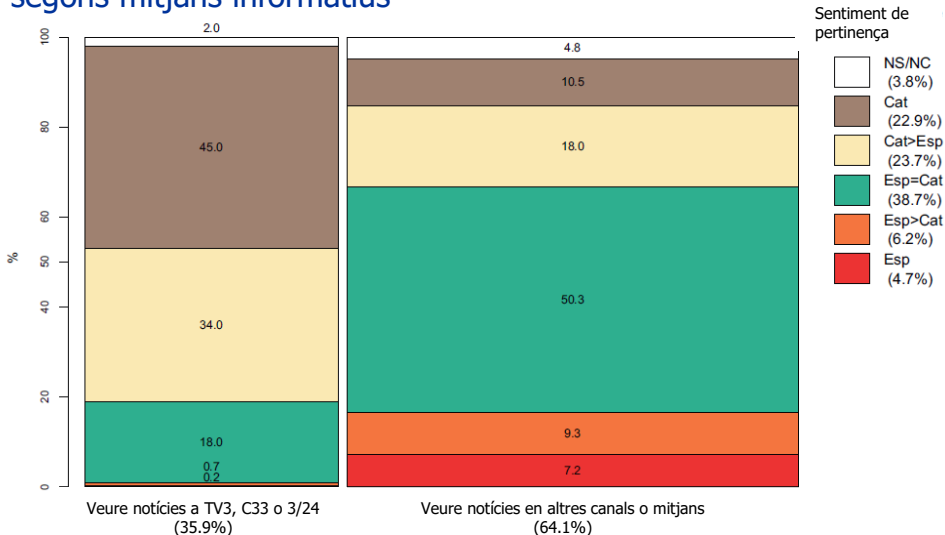

Figura 7. Gràfic de mosaic del Sentiment de pertinença segmentant per Veure informatius a TV3, C33 o 3/24. Amplada de la barra proporcional al percentatge.

Gràfic obtingut a partir de les micro-dades (n = 1500) del BOP del CEO, 2016/3.

Idèntica bretxa en vot separatista a segmentar segons mitjans informatius

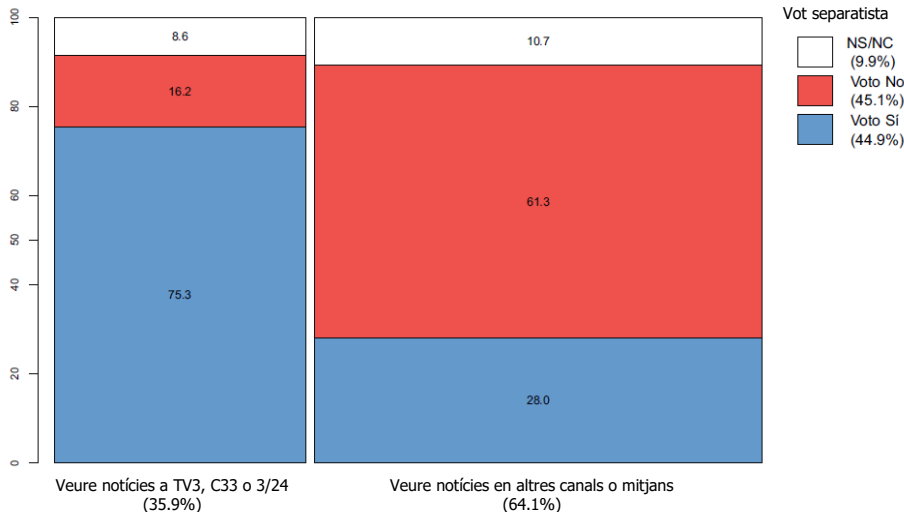

Figura 8. Gràfic de mosaic del **Vot separatista** segmentant per **Veure informatius a TV3, C33 o 3/24**
Amplada de la barra proporcional al percentatge.

Gràfic obtingut a partir de les micro-dades (n = 1500) del BOP del CEO, 2016/3.

Evidentment hi ha molta relació entre Llengua pròpia i mitjans informatius

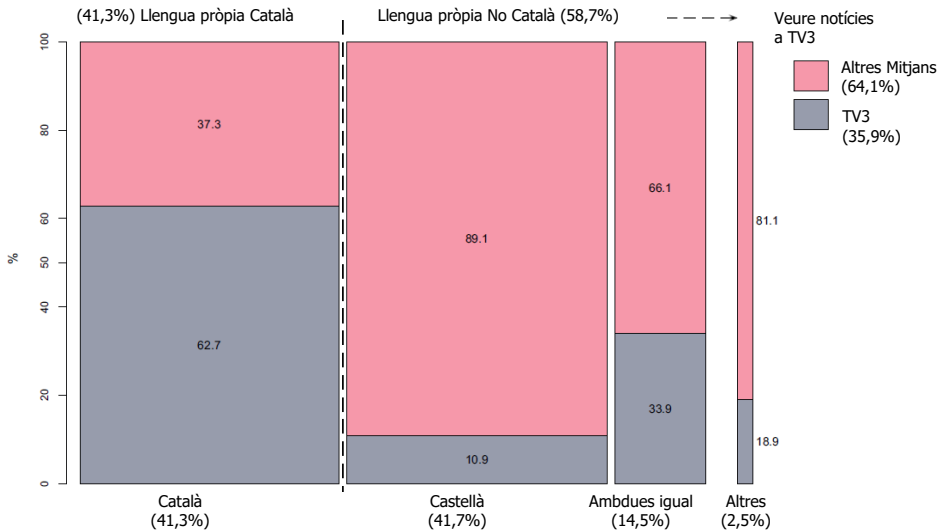

Figura 9. Gràfic de mosaic de [Veure informatius a TV3, C33 o 3/24](#) (en gris blavós) i el contrari (en rosa), segmentant per [Llengua pròpia](#). Amplada de la barra proporcional al percentatge. Gràfic obtingut a partir de les micro-dades (n = 1500) del BOP del CEO, 2016/3.

... Ídem entre **Vot separatista** i **informatius**

Veure notícies

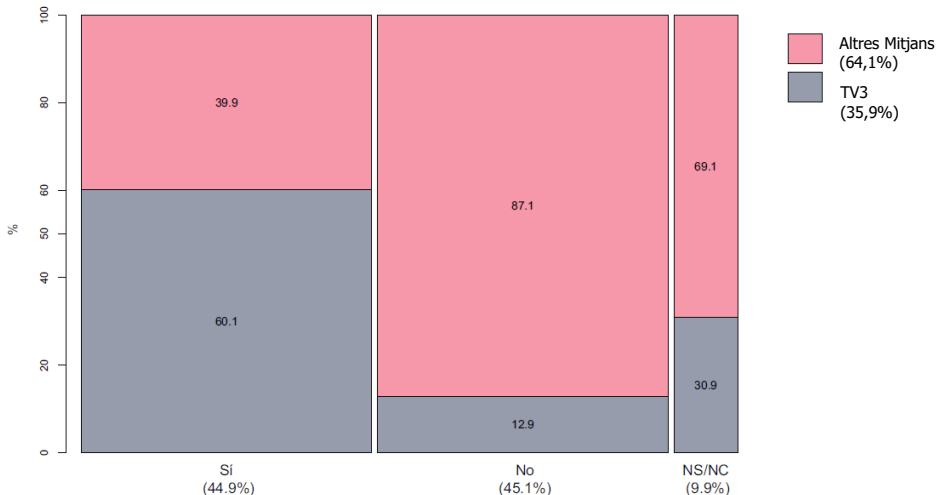

Figura 9. Gràfic de mosaic de **Veure informatius a TV3, C33 o 3/24** (en gris blavós) i el contrari (en rosa), segmentant per **Vot separatista**. Amplada de la barra proporcional al percentatge. Gràfic obtingut a partir de les micro-dades (n = 1500) del BOP del CEO, 2016/3.

- La mateixa bretxa que s'obtenia al segmentar per Llengua pròpia es reproduïx al segmentar segons es vegin les notícies a TV3, C33 o 3/24 davant altres mitjans informatius (vegeu Figures 7 i 8).
- Com era d'esperar es constata dependència entre Llengua pròpia i mitjans informatius (Figura 9) i entre mitjans informatius i vot separatista (Figura 10).
- Si bé l'Estadística no ens permet deduir causalitats, sí que ens permet detectar associacions importants entre variables, amb o sense control d'altres factors.
- L'associació entre Llengua pròpia i mitjans informatius, ens porta a construir un gràfic que mostra l'associació entre mitjans informatius i vot separatista, fixat el valor del factor Llengua.

Associació entre Vot separatista i Veure informatius a TV3, fixat el factor Llengua

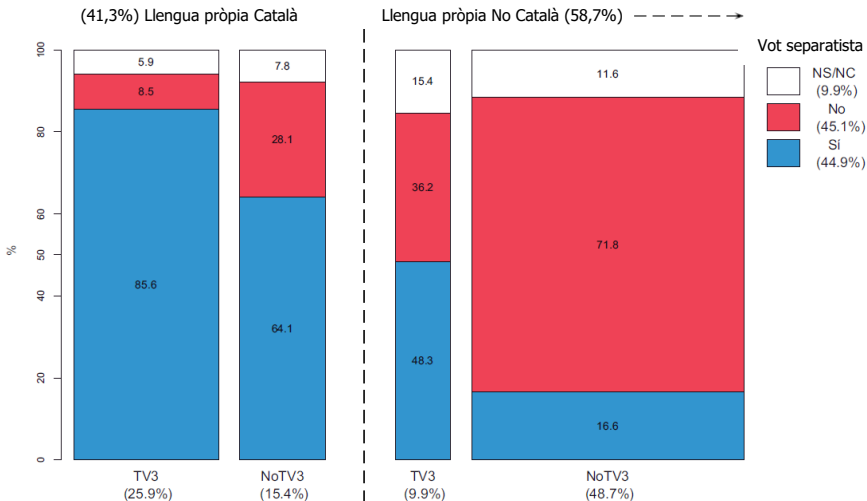

Figura 11. Gràfic de mosaic del **Vot separatista** segmentant simultàniament segons **Veure informatius a TV3, C33 o 3/24** i **Llengua pròpia**. Amplada de la barra proporcional al percentatge.

Gràfic obtingut a partir de les micro-dades (n = 1500) del BOP del CEO, 2016/3.

Fort impacte de mitjans informatius (fixat el factor Llengua)

- En el segment **Llengua pròpia català**, el vot separatista **puja a 21 punts** ($85,6 - 64,1 = 21,5$) entre aquells que veuen informatius en TV3 mentre que en el segment **Llengua pròpia Castellà** arriba gairebé a els 32 punts ($48,3 - 16,6 = 31,7$).
- Aquesta associació dels mitjans informatius públics de la Generalitat sobre el vot separatista (fixat el factor Llengua) està en línia amb la opinió dels catalans sobre el **biaix dels mitjans de comunicació autonòmics**⁷.

Els resultats abonen la sospita d'un paper dels mitjans de comunicació autonòmics (finançats amb fons públics) com a corretja de transmissió de la ideologia del "Procés".

⁷ Veure enquesta de [GESOP](#) per a SCC.

Comentaris finals

- S'ha posat en relleu un **impacte molt desigual** del "Procés" quan segmentem Catalunya per Llengua pròpia. Les diferències no són de 5 o 10 punts: les diferències trobades són **extremadament elevades en molts casos superiors a 40 punts**⁸.
- Aquest impacte tan desigual **era ja previsible abans de començar el "Procés"** com mostra la Figura 5 (dades del CEO de 2006).
- El nostre estudi mostra una **forta associació en el vot separatista de els mitjans informatius autonòmics** i aquesta associació **es manté fins i tot quan fixem el factor Llengua** (veure Figura 11).
- És **remarcable i insòlit a l'Europa moderna que una institució pública de l'Estat** dediqui part del seu pressupost, incloent els mitjans públics de comunicació, a impulsar una **política que és altament divisiva** en el si de la seva societat.

⁸ A causa d'això no aporta res rellevant una anàlisi més fi i tècnic dels errors d'estimació.

El referèndum tòxic

- El present estudi llança un element nou, que creiem essencial, sobre la dada ja coneguda que no hi ha una majoria independentista a Catalunya: vam mostrar que **hi ha una profunda divisió en el tema de la independència en una variable essencial i constitutiva de la Catalunya moderna**, i les seves llengües!
- Un referèndum en un tema tan essencial com la independència de Catalunya, que el **nostre estudi mostra és vist de manera tan oposada per dos segments estructurals de la societat catalana és**, al nostre entendre, **un exemple paradigmàtic de política altament tòxica**, ja que enfronta de manera directa, al tot o res, a dos catalunyes amb diferent llengua pròpia, sent que la seva cohesió és un gran actiu de la societat catalana.
- En la recent enquesta de **GESOP per a SCC** ja havíem observat que **el caràcter divisiu del referèndum era apreciat com a tal al conjunt de la societat**, però a més **de forma diferent segons el segment estructural considerat** (pàgines 9 i 10 de l'informe). **Un referèndum no és un instrument adequat per dirimir temes que no gaudeixen de transversalitat elevada.**

Referències

1. GESOP, (2017) [Informe de GESOP per a SCC, el febrer 2017.](#)
2. Grup OEC, SCC (2017) [Comentaris a l'informe de GESOP per a SCC.](#)
3. CEO, (2006) [Primera onada de 2006.](#)
4. CEO, (2016) [Tercera onada de 2016.](#)